

РЕШЕНИЕ

№ 20362

гр. София, 09.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 25 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ЙОАННА Н. СТАНЕВА**

при участието на секретаря С. Е. Д.
като разгледа докладваното от **ЙОАННА Н. СТАНЕВА** Гражданско дело № 20221110111133 по описа за 2022 година

Съдът е сезиран с установителни искове с правно основание чл. 124, ал. 4 ГПК, предявени от Ц. Й. И. и Й. Т. Я. срещу А. Н. К., С. А. К., Ц. А. К., Л. С. Д., Р. С. П., З. С. Д., С. А. В., М. Д. И., М. Г. И., З. А. М. и Т. А. М. за признаване за установено спрямо ответниците, че Свидетелство за венчание №7 от 26.06.1947г., съставено от енорийски свещеник от Софийска епархия към Българска екзархия представлява неистински документ – не е издаден от посоченото в свидетелството лице и съгласно процедурните изисквания и синодални наредби, и не е вписано в регистъра за венчания.

Ищците твърдят, че са единствени наследници на В. Б. И., роден на 08.03.1887г., починал на 24.03.1958г., от брака между наследодателя В. И. и майка им П. В. И.. Сочат, че единствен наследник е С. В. С.. Оспорват истинността на Свидетелство за венчание №7 от 26.06.1947г., съставено от енорийски свещеник от Софийска епархия към Българска екзархия, съгласно което през 1940г. наследодателят им В. Б. И. и Л. П. Б. (Л. Д. И.) са се венчали. Заявяват, че ответниците са се легитимирали пред район Студентски, служба „ГРАО“ с препис от процесното свидетелство, какъвто съгласно получения отговор от С. не се издава. Освен това поддържат, че в регистъра за венчания /църковен брак/ липсват данни за извършено тайнство свето венчание между В. Б. И. и Л. П. Б. за периода от 1940г. до 26.06.1947г., отбелязано под номер 7, връзка 70 73. Сочат, че през периода, за който се твърди, че е сключено венчанието, а именно 1940г., свещеник не е бил посоченият в свидетелството свещенослужител Н. поп М., поради което същият не е издал посочения акт. Оспорват наличието на сключен църковен брак. Искането към съда е да уважи предявените искове. Претендират разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от А. Н. К., С. А. К., Ц. А. К., Л. С. Д., Р. С. П., З. С. Д., М. Д. И., М. Г. И., З. А. М. и Т. А. М.. Изложени са съображения, че предявените искове са недопустими. Поддържат, че процесният препис от Свидетелство за венчание № 7 от 26.06.1947г., с който се удостоверява сключването на църковен брак през 1940г. между В. Б. И. и втората му съпруга Л. П. Б. е автентичен, верен и доказващ по безспорен начин сключването на валиден църковен брак между лицата, създаващи законовите права и задължения между съпрузите. Считат, че до влизане в сила на Наредбата за гражданския брак през 12.05.1945г., а след това и на СК, съществува единствено религиозният /църковен/ брак, чието сключване /извършване на съответния религиозен обред/ се урежда от писаните канонически правила на съответното вероизповедание. С преходни разпоредби на Наредбата и ЗЛС сключените преди 27.05.1945г. и заварени религиозни бракове били приравнени по правни последици на сключените на и след тази дата граждански бракове. Независимо от задължението по чл. 152 от Закона за лицата след извършването на обряда на бракосъчетанието женитбата да бъде обявена през местното длъжностно лице по гражданското състояние, след което да се състави акт за женитба, бракът се счита за сключен с извършването на съответния обред на бракосъчетанието-църковен брак по Екзархийския устав за християните или писаните и неписани канони за останалите вероизповедания и религии. След извършването на Светото тайнство в църковните регистри се записвал актът и свещенослужителят, извършил ритуала, а след това тези данни се изпращали и в общината по местоизвършването на бракосъчетанието. Твърдят, че в представеното от ищците удостоверение за наследници Л. Б. била вписана като съпруга от втория брак и наследник на В. И., което било доказателство, че в регистрите на съответната служба било вписано брачното свидетелство. Считат, че Акт № 67, изведен от Регистър за женитбите за 1941г., извлечение от регистрите на СО- район Средец от 25.03.2022г., извадка от том 534, стр. 132, както и самите свидетелства за венчание между двамата съпрузи ясно и категорично обосновавали и доказвали истинността на оспорвания документ, както и че бракосъчетанието била валидно извършено и вписано в съответните регистри на Столична община. Оспорват допустимостта на посоченото от ищците оспорване на наличието на сключен църковен брак, като намират, че такъв иск е недопустим спрямо наследниците. Искането към съда е да отхвърли предявените искове като недопустими, неоснователни и недоказани. Претендират разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК С. А. В. не е подала отговор на исковата молба.

С влязло в сила определение № 6558 от 15.03.2022г. производството спрямо С. Д. Б. и Р. З. Д. е прекратено като недопустимо.

Съдът като взе предвид становищата на страните и въз основа на събраните по делото доказателства, намери за установено следното от фактическа страна.

От представеното удостоверение за наследници с изх. № РСЦ21-УГ01-1983 от 16.04.2021г. на Столична община, район Средец на В. Б. И. се установява, че същият е починал на 22.03.1958г. и е оставил за свои законни наследници следните лица: С. В. С. и Л. П. Б.. С. В. С. е починала на 30.11.1999г. и е оставила за свои наследници Ю. Й. Й., Т. Й. ов

Я. и Ц. Й. И.. Ю. Й. Й. е починала на 17.05.2007г. и е оставила за свои наследници С. Д. П. и Л. Д. К.. Т. Й.ов Я. е починал на 03.08.2017г. и е оставил за свои наследници- В. Д. Й. и Й. Т. Я..

Представена е справка в отговор на молба от Л. Д. К. от енорийския свещеник на „С. в. Г.“ № 1 от 17.01.2022г. от архимандрит Ф. И., председател на църковно настоятелство при храм „Св. в. Г. П.“, с която е посочено, че в регистъра за венчания /църковен брак/, липсват данни за извършено тайнство свето венчание на посочените от вас имета и дата от 1940-26.11.1947г. под № 7 вр. 7073.

Представено е писмо от С. № 580 от 21.04.2021г., адресирано до Л. Д. К., в което е посочено, че разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от СК постановява, че само гражданският брак, сключен във формата, предписана от кодекса поражда последиците, които законите свързват с брака и съгласно ал. 2 на същия член религиозният обряд няма правно действие, т.е. в Република България единствено право признат е гражданският брак и това е единственият брак, с който може да се създаде семейство. Уточнено е, че църковното тайнство „венчание“ представлява даване на църковно благословение на младоженците, които встъпват в брак и стават семейство. До 1945г. църковният брак бил единственият официален брак, който се признавал от държавата и по този начин се сключвал въобще брака. През 1945г. влязъл в сила закон за гражданския брак, с който се приемало, че само и единствено гражданският брак пораждал последици и по този начин се създавало семейство. След приемането на този закон на 26.06.1945г. Светият Синод на БПЦ- БП приел Синодална наредба, с която постановил свещенослужителите да извършват тайнството „Венчание“ само и единствено след сключване на граждански брак и представяне на документ, че е сключен такъв брак. Посочено е, че до момента Синодалната наредба не била отменяна и изменяна. В официално становище на Светия Синод на БПЦ- БП относно проект на СК № 802-01-37, внесен в Народното събрание от МС на 01.04.2008г. било посочено, че църковното тайнство „Венчание“ се извършва само и единствено след представяне на удостоверение за сключен граждански брак. Посочено е, че на 28.02.1870г. султанското правителство на Османската империя е издало ферман, с който е узаконено обособяването на самостоятелна българска църква под името Българска екзархия, което било началният момент, от който тя съществува. На 22.02.1945г. схизмата между Българската екзархия и останалите православни църкви била вдигната, а през 1948г. Екзархията била преустроена в Българска патриаршия. Сочат, че от 2019г. Светият синод на БПЦ- БП приел да се издават дубликати при загубени венчални свидетелства, като преди тази година не се издавал нито дубликат, нито копие, нито препис, а се издавало удостоверение за извършено тайнство Венчание от храма, в който било извършено въз основа на регистрите за извършени венчания. Такова удостоверение се издавало и се подписвало от свещенослужителя, който издавал удостоверението. Уточняват, че венчалните свидетелства били два броя, които се предавали на младоженците. Единственото, което оставало в храма, където се извършвало тайнството, било вписването на извършеното венчание в съответните регистри на храма, поради което такова венчално свидетелство не се съхранявало в храма. Не могат да отговорят по какво се

различава свидетелството за венчавка от дубликата на приложеното такова свидетелство, тъй като през 1947г. се издавало само удостоверение за извършено тайнство „Венчание“.

Представено е удостоверение от храм „С. в. Г. П.“, в което е посочено, че храмът не притежава в своя архив регистри за свето венчание за годините преди 1946г.

Представено е писмо от С., адресирано до Л. К., в което е посочено, че след направена справка в административната служба в С. и архива на столичния храм „С. В. Г. П.“, кв. „Д.“, не са намерени данни за посочения свещенослужител /Н. поп М./, освен в приложеното ксерокопие на свидетелство за св. Кръщение от 16.05.1941г., подписано от свещеник Н. поп М. като истинността на този документ можела да се докаже от съответните компетентни органи.

Представено е удостоверение за наследници с изх. № РСЦ21-УГ01-2636 от 20.05.2021г., издадено от Столична община, район „Средец“, от което се установява, че В. Б. И. е починал на 22.03.1958г. и е оставил следните законни наследници- С. В. С. и Л. П. Б. /посочена като съпруга на Величко от втори брак/.

Представено е Свидетелство за венчание вр. 3928 на Българска екзархия от 03.06.1945г. за извършено венчание в „Св. Г.“, Д., Софийска околия, извършено от свещеник Н. поп М.; Свидетелство за свето кръщение вр. 5810 на Българска екзархия от 23.08.1943г. за извършено кръщение в църква „Св. Г.“ от свещеник Н. поп М.; Свидетелство за свето кръщение вр. 627 на Българска екзархия от 01.05.1941г. за извършено кръщение в църква „С. в. Г.“, Д. от свещеник Н. поп М.; както и извлечение от регистъра на С.;

Представено е Свидетелство за венчание № 7 на Българска екзархия вр. 7073 от 30.12.1940г., от което се установява че на 30.12.1940г. В. Б. И. и Л. Д. И. са сключили втори поред брак в храм „Свети Г.“, Дървеници при свещенодействието на свещеник Н. поп М..

Представено е извлечение от регистрите на Столична община, район „Средец“ от 25.03.2022г., извадка от том 534, стр. 132, в което са посочени В. Б. И. от Д., роден на 08.03.1887г., женен, със занятие земеделие и Л. В. Б., родена на 13.08.1904г. негова съпруга.

Представено е извлечение от регистрите на С. за храм „Свети Г.“, в което е посочено, че в храма е служил М. М., син му свещеник Н. М..

Представен е Акт № 67 от регистъра за женитбите на Столична голяма община, околия София, област София за 1941г., от който се установява, че на 29.08.1941г. кметски представител и длъжностно лице по гражданското състояние на Столична голяма община, в присъствието на свидетелите К. Х., 57г., земеделец и П. Б. М., 79г., земеделец, е съставен акт за женитбата на В. Б. И., роден на 08.03.1887г. и Л. Д., бракосъчетанието на които е било извършено на 29.12.1941г. от свещеник Н. поп М.. В акта за женитба е посочено, че обявяването на женитбата и всичко гореизложено е направено лично от съпруга В. Б. И.. При съставянето на акта е посочено, че е представено свидетелство за бракосъчетанието на съпрузите под № 5, издадено от горепосоченото духовно лице.

От удостоверение за идентичност на лице с различни имена с изх. № РСТ22-УГ01-7433 от 17.11.2022г., издадено от Столична община, район Студенски, се установява, че Л.

П. Б., починала на 20.08.1987г., ЕГН ***** и имената Л. Д., Л. Д. И. и Л. В. Б. са имена на едно и също лице.

Изискана е справка от Софийска духовна семинария „С. И. Р.“, в която е посочено, че след направена справка в регистрите не са намерени данни за лице с имена Н. поп М. да е завършил семинарията в периода 1903г.- 1947г. Посочено е, че архивът на трудовите досиета, който се съхранява в училището, е след 1990г. и не разполагат с информация за по-ранен период. Относно питането за реда за назначаване на свещенослужители в църковните храмове и задължението същите да са завършили духовна семинария е посочено, че поставените въпроси не са от тяхната компетенция.

С. с отговор от 18.01.2023г. са посочили, че С. не извършва тайнството Венчание и не издава венчални свидетелства, поради което не съхранява и образец на такива от периода 1940г.- 1947г. Тайнството венчание се извършвало от съответните храмове или манастири като свещенослужителят издавал документ- свидетелство за извършеното венчание. Свидетелствата се издавали в два броя- по един за всеки от съпрузите, а в храма/манастира се водел само регистър за извършените венчания. Формата на свидетелствата за извършените венчания се одобрявала от Светия Синод на Българската православна църква- Българска патриаршия. По отношение на искането за Н. поп М. е уточнено, че не са посочени достатъчно индивидуализиращи бележи за посочения църковен служител, като вероятно ставало въпрос за свещеник Н. поп М., който не бил църковен служител по смисъла на чл. 222, ал. 3 от Устава на БПЦ- БП, а бил свещенослужител, тъй като бил лице с духовно звание съгласно чл. 222, ал. 2 от Устава на БПЦ- БП. От личния картон на описаното лице било видно, че имената на свещенослужителя били Н. поп С. поп М., роден на 02.07.1908г. в с. Д., К., служил в Софийска епархия, с. Д. „С. П. И.“ в периода от 10.10.1933г. – 31.07.1969г., като от 01.08.1969г. е бил пенсиониран. В посочения картон нямало данни лицето да е бил служител в храм Св. Г. Победоносец в кв. Д., но бил единственият свещеник с тези имена в периода от 1940г.- 1947г. в Софийска епархия. Уточнено е, че е възможно един свещеник да извършва частни и обществени богослужения в друга енория с разрешението на назначения там свещеник или с благословението на съответния епископ, изразено формално в писмено разпореждане съгласно чл. 135, т. 23 от Устава на БПЦ- БП, приет от VI Църковно-народен събор на 11.12.2008г. в Рилската света обител. Посочено е, че свещенослужителите се намират в специални нетрудови служебни правоотношения със съответните митрополии, докато църковните служители се намирали в трудови правоотношения по КТ със съответния храм/манастир и в митрополията не се съдържала информация за църковните служители. Уточнено е, че след направена справка и с ръководството на храм „С. В. Г. П.“- кв. Д. установили, че не били запазени никакви архиви от периода 1940- 1947г., поради което не могат да дадат информация относно това дали в този период храмът е бил обслужван от свещенослужител с име Н. поп М..

Представен е личен картон на свещеник Н. С. М..

Представен е акт за женитба от 1923г., извършена в село Д. от свещеник М. М..

От изисканите документи от Държавна агенция „Архиви“, дирекция „Регионален държавен архив“ – гр. София, се установява, че в Държавен архив- София са приети за съхранение фонд № 1072К „Църковно настоятелство при храм „Св. Г.“, с. Д., Софийско“ и фонд № 1156К „Софийска митрополия“, като се съхраняват единствено счетоводни, приходни и разходни книги за периода 1893г.- 1938г. След преглеждане полистно на архивни единици от фонд № 1072К, опис 1 в арх. Единица 175 Удостоверения за свещеници /1946г./ била намерена следната информация за църковен служител с име Н. поп М.: Удостоверение № 1019 от 25.05.1946г., издадено от Софийската митрополия за заплата и възнагражденията на енорийския свещеник Н. п. М., служещ в с. О., Н.. Удостоверението е било дадено на Н. п. М., за да му послужи пред Софийския областен съд; Удостоверение № 1144-46-I от 19.06.1946г., издадено от Софийския областен съд, дадено на Н. п. Н.а от гр. София, по силата на което тя да се снабди с удостоверение за заплата и възнагражденията, които получава свещеник Н. п. М. в енорията си. Удостоверението е дадено на Н. п. Н.а въз основа на определение на съда от 06.06.1946г.; препис на удостоверение от 24.06.1946г., издадено от Софийската митрополия за заплата и възнагражденията на свещеник Н. п. М., служещ в с. О., Н.. Удостоверението е дадено на Н. п. Н.а на основание удостоверение № 1144-46- I от 19.06.1946г., издадено от Софийския областен съд; Препис от удостоверение № 2125 от 01.10.1946г., издадено от Софийска митрополия, че Н. п. М. от гр. София е служил като енорийски свещеник в Д.- София от 05.04.1936г. до 01.08.1946г. или всичко прослужени 10 години, 3 месеца и 25 дни. Удостоверението е дадено на Н. п. М., за да му послужи за класиране.

Представено е Свидетелство за Свето Кръщение № 17 от 1935г. за извършено кръщение в храм „Свети Г.“ от свещеник М. п. М..

Представена е декларация от 02.06.2023г. от архимандрит Ф. И., председател на църковно настоятелство при храм „Св. Великомъченик Г.“, кв. Д., в която е посочено, че в архива на енорийския храм има църковни регистри за извършени църковни треби и тайнства за периода от 1946г. до 1951г. Там не съществували посочените имена.

От декларация от архимандрит Ф. И. от 05.06.2023г. се установява, че за периода от 1940г. до 1951г. във Венчалния регистър на храма не са вписани Л. И. и В. И.. Наличният венчален регистър бил заведен от 1946г.- 1983г. В този период в храма били извършвани венчания от следните свещенослужители- В. В., К. К., Д. В.. Относно свещеник Н. поп М. е посочено, че е направена справка в Софийската света митрополия, отдел „Администрация“ и не е установено свещеник Н. ПопМ. да е служил като енорийски свещеник в с. Д.. Данни за други духовници и църковнослужители в храма от този период не съществуват запазени в наличния архив.

От приетата съдебно-почеркова експертиза се установява, че подписите графи „Енорийски свещеник“ на представените Свидетелство за венчание № 7, вр. 7073 от 26.06.1947г., издадено на В. Б. И., Свидетелство за венчание № 7, вр. 7073 от 26.06.1947г., издадено на Л. Д. И., Свидетелство за венчание № 2, вр. 2552 от 04.11.1945г., Свидетелство за свето кръщение № 2, вр. 627 от 01.05.1941г., Свидетелство за свето кръщение № 16, вр.

5810 от 23.08.1943г., Свидетелство за венчание № 5, вр. 3928 от 03.06.1945г., издадено на Н. М. М., Свидетелство за венчание № 5 вр. 3928 от 03.06.1945г., издадено на К. Г. Д. и Свидетелство за венчание № 1, вр. 2552 от 14.10.1945г. са положени от едно и също лице. В проведеното съдебно заседание на 28.09.2023г. експертът е посочил, че на подписите в оригиналните документи е извършено изследване с подготвителните прибори, използване на UV светлина, които доказват, че няма техническа поправка на подписите.

Въз основа на така събраната доказателствена съвкупност съдът намира за установено следното от правна страна.

По допустимостта на предявените искове съдът намира следното:

Съществуването или несъществуването на брачното правоотношение може да бъде установявано по исков ред съгласно разпоредбата на чл. 318 ГПК, в която са посочени три иска, които са регламентирани като брачни и подлежат на разглеждане по реда на глава двадесет и шеста „Производство по брачни дела“. Това са исковите за развод, за унищожаване на брака, както и за съществуването или несъществуването на брака. Страните по първите два иска са определени от закона- чл. 49 и чл. 50 СК по исковите за развод и чл. 47 СК по исковите за унищожаване на брака. В закона липсва изрична законова разпоредба, която да определя страните по исковите за съществуване или несъществуване на брака. Затова в чл. 318, пр. 3 ГПК е посочено, че те се считат за брачни ако се отнасят за съществуването или несъществуването на брак между страните по тях. Такова уточнение не би било необходимо ако такива искове може да се предявяват само между страни по спорното брачно правоотношение и наличието му сочи, че е възможно предявяването на такива искове и от трето лице, което не е страна по това правоотношение. В този смисъл е и Определение № 60233 от 18.06.2021г., постановено по ч.гр. дело № 1402/2021г. по описа на ВКС, IV ГО и Определение № 316 от 16.09.2022г. на ВКС по ч.гр. дело № 683/2022г., IV ГО.

В този случай искът е по общия исков ред по чл. 124 ГПК, като всяко трето лице, което има правен интерес може да предяви иск за съществуването или несъществуването на брачното правоотношение, като предявяването на иска не е ограничено със срок, поради което може да бъде предявен и след смъртта на една или на двете страни по спорното брачно правоотношение, когато установяването на това обстоятелство е от значение за разрешаването на спора между страните по делото.

Наличие на конкретен правен интерес се извършва служебно от съда и се извежда от фактическите твърдения на ищеца с оглед засегнатите от възникналия правен спор права. Съдът е длъжен въз основа на тези твърдения да съобрази дали посоченият документ съдържа удостоверяване на факти с правно значение за граждански спор. Следва да бъде взето предвид дали по силата на правна норма на документа не е придадена доказателствена сила и дали този документ има значение за различни правоотношения/обстоятелства. В този смисъл и Решение № 24 от 23.02.2018г. на ВКС по гр. дело № 2543/2017г., III ГО, Решение № 124 от 18.04.2013г. на ВКС по гр. дело № 783/2012г., IV ГО.

В конкретния случай с оглед изложените от ищите твърдения, че са единствени

наследници по закон на В. И. от брака му с П. В. И. съдът намира, че за тях е налице правен интерес от оспорване на процесния документ- Свидетелство за венчание № 7 от 26.06.1947г., доколкото процесният документ удостоверява сключен църковен брак, от който са произтекли правни последици, касаещи определянето на наследствени дялове на наследниците на В. И. след смъртта му. Т.е. касае материалноправни отношения между страните по делото. Поради гореизложеното съдът намира, че процесните искове са допустими и подлежат на разглеждане по същество.

По основателността на предявените искове съдът намира следното:

В доказателствена тежест на ищите е да докажат, че Свидетелство за венчание № 7 от 26.06.1947г. представлява неистински документ- че издалото го лице не е негов автор или че свидетелствува за неверни обстоятелства.

На първо място съдът намира, че с оглед датата на сключване на светото венчание между В. И. и Л. Д. следва да бъде установен редът за сключване на брак в Република България към 1940г., респ. последиците от сключването му. По този въпрос съдът намира следното:

С възстановяването на Българската държава през 1878г. бракът, брачните отношения между съпрузите и развода остават изцяло подвластни на Църквата (не само православната) и църковните съдилища. Касае се за период на липса на модерна кодификация, през който семейните отношения се регулират от каноническото право, от светското право - само в някои отношения, и от обичайното право. В тази период валиден е само религиозният брак, за който е характерно, че овластен от канона свещенослужител обявява мъж и жена за съпрузи и от този момент настъпват всички правни последици на сключения брак. Законът за лицата (утвърден с Указ № 97 от 13.12.1907г., изм. ДВ, бр. от 16.06.1922г. и ДВ, бр. 56 от 10.06.1929г.) прави първи опит за уредба досежно отношенията между съпрузите, като е запазен в голяма степен духа на семейните отношения според обичая. Актът за женитба, уреден от светското право - чл. 152 ЗЛ (отм.), се издава след ритуала бракосъчетание и има характер на официален свидетелстващ документ, а не диспозитивен такъв. Той не представлява акт за граждански брак, а акт за гражданско състояние, който отразява факта на извършен църковен обред на бракосъчетание. Това личи от регламентацията относно издаването на акта и неговото съдържание: обявяването на женитбата трябва да се направи в течение на седем дни от извършването на обряда на бракосъчетанието на местното длъжностно лице по гражданското състояние; обявяването става лично от единия от съпрузите; актът за женитба се съставя в присъствие на двама достоверни свидетели и трябва да съдържа името, презимето, прякора (заместено през 1945г. с име, бащино име и презиме) и възрастта, занятието, месторождението, местожителството, поданството, вероизповеданието, народността, грамотността и по-предното семейно положение, а също и родството на съпрузите, ако има такова; име и презиме, местожителство или местопребиваването на техните родители; къде ще се установят съпрузите след женитбата; годината, месеца и деня, в който е извършено бракосъчетанието; име и презиме на духовното лице, което е извършило обряда на бракосъчетанието; номера и датата на

издаденото от духовното лице свидетелство за бракосъчетанието на съпрузите. Предвид характера на акта за женитба като свидетелстващ документ относно факта на извършен църковен обред на бракосъчетание, а също така с оглед лошото съхранение на регистрите и отдалечеността във времето, при спор дали е бил налице брак, сключен до 27.05.1945г. включително (доколкото на 28.05.1945г. влиза в сила Наредба-закон за брака) или лицата са съжителствали без брак, следва да се допусне установяването на брака да бъде извършено на база на документи, издадени от съответните религиозни общности (за православното вероизповедание - епархии или църковни настоятелства), като например Свидетелство за свето тайнство венчание и др. подобни. Така съставените документи са достатъчни да обосноват извод за наличието на валидно сключен брак, независимо от изпълнението или неизпълнението на задължението по чл. 152 ЗЛ (отм.), съответно - независимо от обстоятелството дали са налице или отсъстват отбелязвания в регистрите за обявяване на сключен каноничен брак. В този смисъл и Решение № 24 от 19.02.2015г. на ВКС по гр. д. № 3526/2014 г., II ГО.

Едва с приемането на цитираната Наредба- закон за брака от 1945г., отм. 10.09.1949г., в чл. 1 е регламентирано, че само гражданският брак, сключен във формата, предписана от този закон, поражда правата и задълженията, които законите свързват с брака. Съгласно чл. 68 от Наредбата-закон за брака действителността на брак, сключен преди влизането на този закон в сила се определя според разпорежданията, които са били в сила при сключването му.

Т.е към 1940г. е приложим редът за сключване на брак, регламентиран преди Наредбата- закон за брака и същият се е сключвал единствено с църковно венчание, след което е следвало да се изпълни административната процедура, предвидена в чл. 152 и сл. ЗЛС /отм./

Приложим към процесната година е бил Екзархийски устав, одобрен от Светия синод, приет от Държавния съвет и Народното събрание и потвърден с Указ № 82 от 04.02.1883г. на княз А. I, отменен с Устав на Българската православна църква от 31.12.1950г. В част пета, глава XIV от устава са регламентираны условията, при които се сключва бракосъчетанието, за да бъде бракът законен.

В част 15 от Допълнение към Екзархийския устав е посочено в б. „г“, че венчални свидетелства се дават и на двамата съпрузи по едно.

В посочения устав не е приложена бланка /форма/ на издаваните венчални свидетелства и по делото не е установено регламентирането на такава от Българската екзархия за процесния период.

От представения Акт за женитба № 67 на Столична голяма община се установява и че изискванията на чл. 152 и сл. от ЗЛС /отм./ са били спазени, като В. И. е обявил женитбата в присъствието на двама свидетели и длъжностно лице по гражданското състояние. Пред органа е било представено свидетелство за бракосъчетание под № 5 от 29.09.1941г., издадено от Н. поп М.. Бракът е деклариран от В. И. и Л. В. Б. и при преброяването на лицата от които се състои домакинството за кв. Д. видно от извлечение от регистрите на

Столична община, район Средец, извадка от том 534, стр. 132. Л. Б. фигурира и в представените по делото удостоверения за наследници на В. И..

По отношение на основния спорен въпрос по делото, касаещ обстоятелството дали Н. поп М. е имал правомощия да извършва светото венчание в храм „Св. Вмчк Г. Победоносец“ към 1940г., съдът намира следното:

Съгласно чл. 69 от Екзархския устав, действащ към относимия по делото период, който ще се избира за свещеник трябва да има следните качества: да е член на Българската православна църква; да е на възраст поне 25 години; да е родом българин, ако енорията е чисто българска, а ако енорията е смесена с българи небългари- християни да знае точно български език и езика на последните; да носи свидетелство, че е свършил образованието си в едно от свещените духовни училища; да се отличава с прави мисли за православната вяра; да има ум и разум и поведение непорочно; да се почита за добър и почтен човек между християните и между нехристияните; да носи писмено доказателство от духовника си, че като се изповядал няма по свещените правила никакво препятствие да се ръкоположи за свещеник и да не е бил никога лишаван от своите граждански права. Изрично е регламентирана забележка по буква „г“, в която е посочено, че за сега може да се ръкополага лице, което ако и да не е свършило Богословско училище, но притежава потребната подготовка на свещеник.

Съдът намира, че от събраните по делото доказателства се установява по категоричен начин, че към датата на сключване на светото венчание свещенослужител в храма „Св. в. Г. П.“ е бил Н. поп М.. Горното се при съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, в частност от приетата справка във връзка с анкета за попълване на картотека на църквите в Софийска епархия, в която изрично е посочено че за храм „С. в. Г.“ свещеник е бил М. М., син му Н. й М.; както и от документите, представени от Държавна агенция „Архиви“, а именно удостоверение от Софийска митрополия от 25.05.1946г., в което е посочено че свещеник Н. п. М. е енорийски свещеник в с. О., Н. и получава месечна заплата в посочен в удостоверението размер, както и от удостоверение, издадено от Софийската митрополия в уверение на това, че Н. Й. М. от гр. София е служител като енорийски свещеник в Д. от 5.04.1936г. до 1.08.1946г., общо 10 години, 3 месеца и 25 дни- л. 165 от делото. Т.е. от гореизложените документи се установява, че лице с посочените имена е бил свещеник в храма в кв. Д., както и неговият баща, като е получавал месечно възнаграждение за извършената от него дейност, респ. е издадено удостоверение за прослужен от него стаж, което да му послужи за класиране съгласно удосторение № 2125 от 01.10.1946г., издадено от Софийска митрополия.

Следва да бъде посочено с оглед представените от храма декларации, че в писмото от С. от 20.01.2023г. изрично е посочено, че след справка с ръководството на храма е установено, че не са запазени никакви архиви от периода 1940г. -1947г. Горното кореспондира и с декларация от 05.06.2023г., в която архимандрит Ф., председател на Църковното настоятелство при храм „Св. вмчк Г.“ е посочил, че наличният венчален регистър на храма е заведен от 1946г. до 1983г. /т.е. след извършване на венчанието/.

Относно представеното от ищеца Свето кръщение № 17 от януари 1935г., подписано от М. Й. М. следва да бъде посочено, че с оглед удостоверението от 01.10.1946г. Н. Й. М. е бил енорийски свещеник в Д. от 05.04.1936г.

Относно представената справка от Софийска духовна семинария „С. И. Р.“, в която е посочено, че не са намерени данни за лице с имена Н. поп М. да е завършил семинарията в периода 1903г.- 1947г. съдът намира на първо място, че същата следва да се цени с оглед на обстоятелството, че архивът на трудовите досиета, който се съхранява е след 1990г. На второ място, следва да бъде взето предвид посоченото в чл. 69 от Екзархийския устав под забележка по б. „г“, че за сега може да се ръкополага лице, което ако и да не е свършило Богословско училище, но притежава потребната подготовка на свещеник.

От приетата и неоспорена съдебно-почеркова експертиза, която съдът кредитира като пълно и компетентно изготвена на основание чл. 202 ГПК, се установи и че подписите графи „Енорийски свещеник“ на представените Свидетелство за венчание № 7, вр. 7073 от 26.06.1947г., издадено на В. Б. И., Свидетелство за венчание № 7, вр. 7073 от 26.06.1947г., издадено на Л. Д. И., Свидетелство за венчание № 2, вр. 2552 от 04.11.1945г., Свидетелство за свето кръщение № 2, вр. 627 от 01.05.1941г., Свидетелство за свето кръщение № 16, вр. 5810 от 23.08.1943г., Свидетелство за венчание № 5, вр. 3928 от 03.06.1945г., издадено на Н. М. М., Свидетелство за венчание № 5 вр. 3928 от 03.06.1945г., издадено на К. Г. Д. и Свидетелство за венчание № 1, вр. 2552 от 14.10.1945г. са положени от едно и също лице.

С оглед на така гореописаните документи съдът счита, че се установява, че към процесния период Н. Й. М. е бил свещенослужител в кв. Д. в храма „Св. в. Г. П.“ и е извършил свето венчание между В. И. и Л. Д.. Извършеният църковен обред е бил надлежно деклариран от В. И., за което е съставен Акт за женитба съгласно ЗЛС /отм./.

Поради гореизложеното съдът намира, че по делото не се установи, че процесният документ е неистински. Напротив, установи се по категоричен начин, че същият е изхожда от издалото го лице- Н. поп М., който е заемал длъжността свещенослужител в процесния период в храм „Свети вмчк Г. Победеносец“ и удостоверява верни обстоятелства, а именно сключеният между В. Б. И. и Л. Д. И. църковен брак. С оглед на което предявените иски са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

По разноските.

При този изход на спора право на разноси имат ответниците А. Н. К., С. А. К., Ц. А. К., Л. С. Д., Р. С. П., З. С. Д., М. Д. И., М. Г. И., З. А. М. и Т. А. М., които претендират адвокатско възнаграждение в размер на 1300 лева. С. А. В. не е представила доказателства за сторените разноси. В съдебното заседание на 28.09.2023г. процесуалният представител на ищеца е релевирал възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение, което съдът намира за неоснователно с оглед на обстоятелството, че е извършено процесуално представителство на 10 ответника /с оглед представения договор за правна помощ/, проведени са четири съдебни заседания по делото и са извършвани

множество съдопроизводствени действия /представени и са изисквани множество писмени доказателства и е изслушвана съдебно-почеркова експертиза/.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Ц. Й. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ап., и Й. Т. Я., ЕГН *****, с адрес: с. Б., ул., №, срещу А. Н. К., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., С. А. К., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, Ц. А. К., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., Л. С. Д., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, Р. С. П., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, З. С. Д., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, С. А. В., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., М. Д. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., ет., ап., М. Г. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., ет., ап., З. А. М., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., Т. А. М., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., установителни искиове с правно основание чл. 124, ал. 4 ГПК за признаване за установено, че Свидетелство за венчание №7 от 26.06.1947г., съставено от енорийски свещеник от Софийска епархия към Българска екзархия представлява неистински документ.

ОСЪЖДА Ц. Й. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ап., и Й. Т. Я., ЕГН *****, с адрес: с. Б., ул., №, да заплатят на А. Н. К., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., С. А. К., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, Ц. А. К., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., Л. С. Д., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, Р. С. П., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, З. С. Д., ЕГН *****, с адрес: с. К., ул., №, М. Д. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., ет., ап., М. Г. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., ет., ап., З. А. М., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., Т. А. М., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к., бл., вх., ет., ап., на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от **1300** лева, представляваща сторените по делото разноси.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____